

T. K u k k
(Tartu)

KARJALA KEELE ADVERBIDE
NING PRE- JA POSTPOSITSIIONIDE UURITUSEST

Sissejuhatavaid märkusi.

Käesolevaga püüame anda ülevaate senistest karjala adverbide ning pre- ja postpositatsioonide käsitlestest. Et aga kõnesoleva probleemi tulevases vaatluses on tarvilik ka vastav võrdlusmaterjal, siis peatume ühtlasi teiste läänemeresoome (resp soome-ugri) keelte mõnedel sama aineistikku puudutavatel töödel.

Enkki sõnaliikide probleem eesti keeleteaduses on veel lahendamata (ka uralistikas tervikuna on olukord enam-vähem samasugune) ning mitte väga ammusel diskussioonil tõstatatud küsimustele veel vastused leidmata (vt Viitso, Viks, Erelt 1977; vrd Hallap 1984), näib, et karjala adverbide ja pre- ning postpositatsioonide tulevases käsitlestuses on otstarbekam vaadelda neid koos, mis annaks võimaluse kõrvutavalt uurida nii nende morfoloogiat kui ka süntaksit, st teada saada seda, milles õieti seisneb nende ühtsus ja milles erinevus. Vajadusele käsitleda uurali keeleteaduses adverbe ja pre- ning postpositatsioonide koos on juba varem viidatud (vt nt Viitso 1972 : 440). Sealsamas on T.-R. Viitso poolt välja pakutud ka termin alligaat e kõrvalsõna adverbide ning pre- ja postpositatsioonide ühtsuse tähistajana. Süsteemsuse huvides kasutame siin senise kaassõna asemel suhtesõna (vrd ka vn релятивные слова, sks Verhältniswörter, sm suhdesõnad). Suhtesõna sobib hästi paralleeliks määr sõnale. Sama on juba varem soovitanud P. Palmeos (1973 : 3). Seni puudunud pre- ja postpositatsioonide ühesõnaliseks võõrvasteks sobib adverbi kõrvale adnoomen, sest kasutatakse ju suhtesõnu üksnes adnominaalselt. Pre- ja postpositatsioon (või vastavalt eeg- ja tagasõna) võiksid jääda tähistama suhtesõna alaliikidena tema asendit noomeni suhtes. Seega:

alligaadid e kõrvalsõnad	=	<table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;"> adverbid e määrsõnad </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"> adnoomenid e suhtesõnad </td> </tr> </table>	adverbid e määrsõnad	adnoomenid e suhtesõnad
adverbid e määrsõnad				
adnoomenid e suhtesõnad				

Järgnevalt eri autorite käsitlusi jälgides jäädakse vajaduse korral vastava autori terminoloogia juurde, millele seejuures ka viidatakse.

I. Ülevaade karjala keele adverbide ja adnoomenite uuritusest.

Et monograafiline uurimus nii karjala adverbide kui ka adnoomenite kohta seni puudub, võib vastavat ainestikku leida üksnes vähestest karjala grammatikatest ning üksikutest lühikestest erikäsitlustest.

Karjala keel on teadusliku uurimise objektiks olnud pisut üle saja aasta. Esimesed ülevaated karjala murrete fonetikast ja morfoloogiast on kirjutanud Soome uurija A. Genetz, kes materjali oma nelja karjala murdekäsitluse jaoks oli kogunud põhiliselt ise. 1870. a ilmunud "Kertomus Suojärven pitäjäästä ja matkustuksistani siellä v. 1867" käsitleb morfoloogias osas vaid nimi-, arv-, ase- ja tegusõna ning meid huvitavat materjali seega ei sisalda. 1872. a. ilmunud "Vepsän pohjoiset etujoukot" kirjeldab põhiliselt lüüdi murde Pühajärve murrakut, kuid vähesel määral on sisse põimitud ka Mundjärve ja Sununsuu murraku materjali (Genetz 1872 : 3 jj). Sedapuhku on morfoloogias osas pool lehekülge pühendatud nn suhtesõnadele (Genetzil välisanat e partikelit), mille hulka on lisaks adverbidele ja postpositsioonidele arvatud ka konjunktsioonid. Paariteistkümmet loetletud adverbi kõrval (nt pit'uzin 'pitkin', tuoga 'tuolla', jälgeh 'jäljestä', perästä, siiten 'sitten', nügü ~ nügüde ~ nügüdel'in 'nykyään, nyt') on esitatud sufiks -li (nt kebjedäli 'kepeästi'), mis nagu päriskarjala ldi-gi on arvatud noomeni adessiivi ja ablatiivi teiseks (Genetz 1872 : 31). Postpositsioonina on esitatud ka hilistekkeline käändelõpp -lo, -lu (vrd Oinas 1961 : 119), mis oli arvatavasti juba tolleks ajaks käändelõpuks muutunud. Lisaks on mainitud postpositsioone tagutta 'tautta', tähden' ja kavat'i 'kautta' (Genetz 1872 : 31).

Genetzi karjala-seeria jätkus 1880. a. mahukama üleva-

tege põhjakarjala murrakutest "Tutkimus Venäjän Karjalan kielestä". Selle fonetikaosa oli juba 1877. a avaldatud saksakeelses väitekirjas "Versuch einer kareliischen Lautlehre" (tsit Genetz 1880 : VII). Morfoloogiaosa sisaldab seekord pikema ülevaate nn partikleist (Genetzil partike-
lit), mille all on mõistetud adverbide, postpositiivide, kon-
junktsiivide ja interjektsiivide. Esmaseks jaotuskriteeriumiks
adverbide puhul on nende kaänduvus/kaändumatus, mida raken-
dades on esimesse gruppi paigutatud nn algupärased (mitte-
tuletatud) adverbid, ebaselge päritoluga adverbid ja laen-
adverbid (nt aivan ~ aivin 'aivan', amuin ~ amuin 'amoin',
eglen 'eilen'), teise aga adverbivormid, mis võivad esi-
neda mitmes käandes (nt alahana 'alhaalla', alahada, alahak-
si). Sufiksistest on mainitud kuut: -nne, -nda, -gali ~ -ka-
li, -kkah, -li ja -(i)ttoan, viimase variantidena ka -ten,
-tellen, -tta, -ttain. Neist variantidest tuleks kahte esi-
mest siiski lugeda eraldi sufiksitena, sest tegemist on
(i)ttoan-liitega võrreldes muudest elementidest tekkinud
sufiksistega, kolmanda kohta ei luba vähene näitematerjal
otsustada, kas tegemist on antud murraku eriarenguga
(i)ttoan-sufiksist või hoopis erinevat teed tekkinud liite-
ga. Eraldi on käsitletud kaändevormidest arenenud adverbide,
seejuures on sti-sufiksivormidest arenenud elatiivi ja
ldi-sufiksivormidest arenenud ablatiivi (Genetz 1880 : 242 jj). Postpositi-
iivide on liigitatud vaid rektsiivide järgi. Adverbide ja
adnoomenide omavahelist seost on märgitud järgnevalt: "Useim-
pää näistä postpositioneista käytetään myöskin absoluutises-
ti, ilman määrävää substantiivia, siis adverbina" (247).
1885. aastal ilmunud uurimuses "Tutkimus Aunuksen kielestä"
on nii adverbide kui ka adnoomenide jaotusalused samad.

Paarikümne aasta vältel kogus karjala keele sõnaraama-
tu jaoks ainekogu teine Soome uurija E.V. Ahtia (KKS I :
XIV jj). Suojärve, Riipuskala ja Säminjärve materjalide
põhjal on koostatud tema "Karjalan kielioppi" (1938). Ahtia
jagab nn partiklid esmalt vormi järgi seitsmesse rühma, ka-
sutades tegelikult nii morfoloogilist kui ka semantilist
jaotusalust, alarühmadeks on nt 1) sõnad, millel pole eri-
lisi lõppe; 4) reduplikatsioonipartiklid; 5) loodushääli
väljendavad partiklid (126-132). Grupeerides partiklid tä-
henduse ja kasutuse järgi, on Ahtia saanud järgmised rüh-
mad: adverbid, post- ja prepositiivid, konjunktsiivid
ning interjektsiivid (132 jj). Suhtesõnad (post- ja prepo-

sitsioonid) on vastavalt asendile noomeni suhtes omakorda jagatud kolme rühma: 1) sõnad, mis esinevad ainult postpositsioonidena; 2) sõnad, mis esinevad nii pre- kui ka postpositsioonidena; 3) sõnad, mis esinevad üksnes postpositsioonidena. Ahtia töö sisaldab äärmiselt rikkalikult vastavat näitematerjali.

1930. aastatel eksisteeris teatavasti lühemat aega karjala kirjakeel. Algul oli see ladina tähestikul põhinev ja mõeldud üksnes kalinini-(tveri-)karjalaste jaoks. 1938. a aga mindi üle uuele ühtsele vene tähestikku kasutavale kirjakeelele, mis sisaldas mitme erineva murde elemente (Барапцев 1967 : 100). Viimati nimetatud kirjakeele alused töötas välja D. Bubrich ning need on avaldatud töös "Грамматика карельского языка" (1937). Adverbidele on selles üsna vähe tähelepanu pühendatud. On mainitud nende tekkimist kas nimi-, omadus- või arv sõnadest ning et nad märgivad aega, kohta, viisi vms. Morfoloogiliselt on neid isoleeritud kui sõnu, millel täielikult või osaliselt puudub muutmine. Sufiksitest on teadud vaid -sti ja -idi, kusjuures on märgitud nende sünonüümsust, nt бохатасти ~ бохатали 'богато' < бохатта 'богатый'. Eraldi sõnaligina on Bubrichi grammatikas esitatud nn asendussõnad (слова-заменители), mille funktsiooniks on muude sõnaliikide asendamine. Adverbide asendussõnadeks on näiteks СМЛЮЙН 'тогда', НИЙН 'так' (Бубрих 1937 : 23-25, 78). Suhtesõnu on defineeritud kui abisõnu, mis näitavad antud eseme suhet teisega, mistõttu nad on omamoodi "autonoomsed" käändelõpud. Adverbide ja adnoomenite seost on isoleeritud järgnevalt: "Нередко предлоги и послелоги весьма похожи на наречия, но они отличаются от наречий тем, что являются служебными словами и притом с особой службой" (25). Siin on nähtavalt segi astud adverbide ja adnoomenite morfoloogilised (formaalsed) ja süntaktilised tunnused, kuigi kandselt on nende morfoloogilisele ühtsusele ja süntaktilisele erinevusele viidatud.

Bubrichi poolt väljatöötatud põhimõtete alusel on kirjutatud ka mittetäieliku keskkooli ja keskkooli tarbeks määratud karjalakeelne "Карельский диалект грамматика" (Анисимов 1939). See on vene grammatikate eeskujul koostatud õpik ühes harjutustikuga, mille järgi määrsõna on sõnaliik, mis näitab tegevuse tunnust, st näitab, mil viisil, millal, miks või mille tõttu toimub tegevus. Veel öeldakse, et määrsõna on muutumatu sõna, mida ei saa käänata ega pöörata (Анисимов 1939 : 145). Adverbid on jagatud viide tähendus-

rühma (nt aja- ja kohamaärsõnad). Eraldi on välja toodud rõhumaärsõnad (nt ваи 'ainult, vaid'), neile seejuures erilist nime andmata (146). Adverbide moodustumine toimub autori väitel kõigist noomeniliikidest obliikvakäänete ning sufiksitate abil, kuid seejuures on segaseks jäänud esimeste ja viimaste omavaheline piir, sekka on sattunud ka mõned näited, kus nii üks kui teine on raskesti eraldatav; korvuti on antud nt равнох, кахици, сейччемой, эне, туас (146-147). Suhtesõnad on esitatud rektsioonide tabeli kujul (148 jj). Adverbide ning adnoomenite seostele pole viidatud.

A. Beljakov, kes ise on päritolult kalinini-karjalane, on kirjutanud väitekirja kalinini murde Tolmatševo murrakust "Современный карельский диалект села Толмачи" (tsit Makarov 1963 : 6), mille põhiseisukohad on ilmunud ka artiklitena (Беляков 1949; 1954). Morfoloogiat käsitlev artikkel on üsna pealiskaudne, nii et adverbide käsitlemise jaoks on jäänud ruumi kõigest pool lehekülge. Mainitud on sti- ja ldi-sufiksi sünonüümsust ja toodud mõned näited, adnoomenid on tööst välja jäetud (Беляков 1954 : 97).

Ülevaade karjala keelest (kalinini murde alusel) on ilmunud ka sarjas "Языки народов СССР" (Makarov 1966). Siin on adverbid vastavalt oma (päritolu)seostele teiste sõnaliikidega jaotatud kuude rühma. Päritolu on püütud seostada tähendusega, kuid alati pole see seos kehtiv, üksnes näidete väike valik on aidanud seda värvjata (Makarov 1966 : 73).

Ainus eestikeelne karjala murdegrammatika "Karjala Valdai murrek" (Palmeos 1962) jagab adverbid traditsiooniliste eesti grammatikate moodi kaheksasse tähendusrühma (nt kohe-, viisi- ja ajaadverbid). Mainitud on kivilinenud käändelõpulisel adverbivorme, nt агаһ 'alla', агаһоана 'all', ning seda, et esineb ka adverbe, mille lõppu on liitunud 3. isiku possessiivsufiks, nt üksinäһ 'üksinda' (Palmeos 1962 : 69-72). Adverbide sufiksilist moodustusviisi ei ole käsitletud. Adnoomeneid vaadeldes on tähelepanu nende rektsioonil (72-74).

Teisegi keelesaare suhtesõnu on P. Palmeos käsitletud. Nimelt on artiklina esitatud ülevaade kalinini-karjala Djorža (e Zubtsovi) murraku suhtesõnadest (Palmeos 1976). Käsitletud on eelkõige suhtesõnade rektsiooni, aga ka kaht hilistekkelist käänat, aproksimatiivi ja komitatiivi, mis on arenenud adnoomenitest. Eraldi on uuritud suhtesõnade päritolu, kusjuures on näidatud, et nad kõik on tagasi viida-

vad kas noomeni- või verbitüvedele. Adnoomenite ja adverbide seose kohta on järgmine märkus: "Prepositsioonid esinevad murrakus sageli ka adverbidena. /.../ Arvatavasti ongi nad eessõnadeks muutunud määrsõnalise vaheastme kaudu" (Palmeos 1976 : 81). Põgusalt on peatunud ka vene mõjul suhtesõnade kasutamisel. Mõlemat nimetatud tööd väärtustab rikkalik näitematerjal.

Kõige viimastine karjala murdegrammatika "Тихвинский говор карельского языка" on V. Rjagojevilt ning see käsitleb Leningradi oblastis paikneva Tihvini keelesaare murrakut (1977). Selle autor on jõudnud adverbide olemusele pisut lähemale, eristades morfoloogilised tunnused süntaktilistest, kuid adverbe ja adnoomeid ta omavahel seostada ometi pole püüdnud. Adnoomenid on rühmitatud rektsiooni järgi (Рягов 1977 : 161-168).

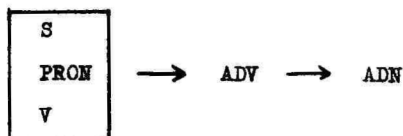
II. Märkusi teiste läänemeresoome keelte (või kõiki soome-ugri keeli haaravate) alligaadikäsitluste kohta.

Et artikli mahtu mitte ülemäära paisutada, jätame siinkohal pikemalt käsitlemata läänemeresoome alligaatide morfoloogia või süntaksi üksiküsimusi käsitlevad artiklid (nt adnoomenite rektsioon - Airila 1938 jt, läänemeresoome adverbide päritolu - Ariste 1952, teatud partiklitüübi esinemus läänemeresoome keeltes - Virtaranta 1962), samuti grammatikates leiduvad adverbide ja adnoomenite ülevaated. Vaatluse alla võtame vaid erikäsitlused.

Mis puutub soome-ugri üldkäsitlustesse, millest võiks abi olla karjala keele alligaadisüsteemi kirjeldamise juures, siis kõiki soome-ugri (uurali) keeli hõlmav üldistav uurimus adverbide kohta puudub. Vastavaid uurimusi on vaid üksikkeelilti või keelerühmiti, kusjuures viited naaberrühmadele kas puuduvad täiesti (nt mordva keeli käsitlev uurimus Троцева 1969) või piirduvad mõningate ühiste arengutendentside äranäitamisega.

Küll on aga olemas üldistav uurimus soome-ugri keelte adnoomenite kohta - "Служебные слова в финно-угорских языках" (Майтинская 1982), mis sisaldab suhtesõnade igakülgse analüüsi. Suhtesõnad on klassifitseeritud lähtudes nende süntaktilistest iseärasustest, päritolust ja struktuurist. Suhtesõnade päritolu analüüs näitab ära nende seosed määrsõnadega. Maitinskajal on esitatud neli suhtesõnade tekkimise viisi.

1. Noomenitest tekkinud adnoomenid.
2. Adverbidest tekkinud adnoomenid, sh

kus S = substantiiv, PRON = pronoomen, V = verb, ADV = adverb, ADN = adnoomen.

3. Sonatuletuselementidest tekkinud adnoomenid.
4. Laenadnoomenid. (**Майтинская** 1982 : 37 jj.)

Beltoodu peegeldab täiel määral adnoomenite ja adverbide geneetilist seost, sest päritolu allikad on neil täies ulatuses kattuvad.

Mahuka uurimuse läänemeresoome suhtesõnadele on pühendanud R. Stoebke (1968). Töö koosneb materjalikogust ning selle analüüsis, kusjuures peatähelepanu on seejuures pühendatud adnoomenite morfoloogiale (st koostiselementidele), adnoomenitüvede päritolule ja tähendusele. Täiesti mööda on mindud aga adverbide ja adnoomenite seosest, näidates kõigi adnoomenite otsest tekkimist noomenitest, sh nt lms *ala 'Unterseite' > sm alla, alle, e all jne (Stoebke 1968 : 257). Eraldi osa on pühendatud adnoomenitüvede leviku piiritlemisele soome-ugri keeltes. Adnoomenite tekkimise aja selgitamisel ei ole sellest eriti abi, sest ka autor ise väidab, et ühiselementide aluseks on paralleelne areng, mitte geneetiline sugulus (256). Seega adnoomenite tekkimise aega läänemeresoome keeltes ei ole Stoebke eraldi uurinud, sest sarnaste adnoomenitüvede leviku piiritlemise kõrval ei ole analüüsitud sarnaste tuletuselementide esinemust. Suhtesõnade tekkimise aeg läänemeresoome keelis jääb lahtiseks (sama väidab ka **Майтинская** 1982 : 67 jj).

Läänemeresoome pisikeelte (sh karjala) kõrvalsõnu on suhteliselt vähe uuritud. Monograafilisi uurimusi ühegi keele määr- või suhtesõnade kohta pole. Läänemeresoome kirjakeelte seisukord on selles suhtes pisut parem. Eesti keele kohta on olemas uurimus viisiadverbist (Villup 1953). Selles on vaatluse alla võetud ühe adverbide tähendusrühma päritolu ning esinemus eesti murretes ja kirjakeeles. Oma seisukohti on autor edasi arendanud kogu kategooriat haaravas õppevahendiks mõeldud töös "Adverb eesti keeles" (Villup 1969). Autor on seisukohal, et eesti keeles (jt lääne-

meresooke keeltes) võib adverb kohakäsmetes deklinaeruda. Töös antakse adverbide traditsioonilised tähendusrühmad, osutatakse adverbide tekkimisele noomeni- ja verbivormidest ning liidete abil, ühtlasi on loetletud laenadverbe eesti keeles. Viimaste puhul pole eraldatud adverbina laenatud sõnu neist, mis alles eesti keeles on adverbistunud, nt nappilt, võltsilt (Villup 1969 : 109). Eesti keele suhtesõnade kohta eriuurimus puudub.

Sooe keele kõrvalsõnade uurimisel on üsnagi pikk ajalugu. Juba 1890.a (1891.a "Suomi"-sarjas) ilmus A. Genetzilt - seega mehelt, kellel karjalagi keele uurimisel suured teened - teos "Suomen partikkelimuodot". Partikkelite all mõistab ta adverbe, pre- ja postpositsioone, konjunktsioone ning interjektsioone. Kuigi paljud seisukohad selles ligi sajandivanuses uurimuses on juba iganenud, on ta siiski veel väga heaks võrdlusmaterjali allikaks karjala kõrvalsõnade uurimisel. Hiljem on soomlased kõrvalsõnadele tähelepamu osutamiseks kitsid olnud. Kõige viimasest ajast on olemas põhjalik uurimus ajaadverbide semantikast (Sulkala 1981), kuid selle temaatika väljub juba meie huvipiiridest. Samalt autorilt on veelgi varem ilmunud keelestatistiline ülevaade adverbide, adnoomenite ja interjektsioonide kohta soome ühiskeeles (Palola 1975). Soome keele suhtesõnu on seevastu põhjalikumalt meil uuritud, nimelt Z. Dubrovina poolt. Tema töös on vaatluse all peamiselt adnoomenite päritolu ja morfoloogia (noomeni- ja verbivormidest tekkinud adnoomenid; ühes ja mitmes käändevormis esinevad adnoomenid). Viimases peatükis käsitletakse hilistekkelisi käändeid läänemeresooke keeltes (tsit Дубровина 1952 : 17 jj).

Järeldusi.

Lühike artikkel ei suuda muidugi anda täit ülevaadet kogu läänemeresooke kõrvalsõnakäsitlusest läbi aegade. See polnud ka meie eesmärk. Eesmärgiks oli hoopiski fikseerida praegune adverbide ja adnoomenite uurituse tase. Püüdkem eelpoolõeldu resümeeerida ning seada ühtlasi tulevase uurimistöö suunad.

Niisiis on seni karjala keele (aga samuti ka teiste läänemeresooke keelte) alligaatide uurimisel alati lähtunud valmis sõnaliikidest, mistõttu nende käsitluste autorid on ainult möödamminnes saanud vihjata määrsõnade ja suhtesõnade seoseile. Nende sidemete täpsem analüüs jäikadest sõnaliikidest lähtudes oleks varem või hiljem tekitanud ületamatuid

raskusi, mistõttu tavaliselt on piirdutud vaid mõne ähmase vihjega. Muuseas, nii mõnigi piisk higi on meilgi valatud selleks, et teha selge vahe, kas sõna kuulub ainult määr sõnade või ainult suhtesõnade hulka (vt nt Karelson 1972). Uutest printsiipidest lähtudes kaoks vajadus taolise piirijamise järele.

Seega peaks kavandatav karjala keele alligaatide süsteemi käsitlelus tooma selgust järgmistesse probleemidesse (nende lahendamine on seda tähtsam seetõttu, et lahendus karjala keele tasemel aitaks selgust tuua neisse probleemidesse kogu läänemeresoome rühma ulatuses).

1. Lähtudes adverbide ja adnoomenite etümoloogilisest ühtsusest püüda selgust tuua nende vastastikuse seose küsimusse, milleks on tarvilik nende põhjalik morfoloogiline analüüs. Eelnevast lähtudes püüda anda kogu sõnaklassi süntaktiline iseloomustus.

2. Lisaks adverbide ja adnoomenite omavaheliste seoste kui tähtsaimate piiritlemisele püüda täpsustada adverbide ja adnoomenite suhted teiste sõnaliikidega.

3. Eristades alligaatide (st tüvede ja muude koostiselementide) eri kihistused karjala keeles, püüda selgust tuua nende tekkimise aja probleemi.

4. Selgitada karjala alligaadisüsteemi arengutendentsid nii minevikus kui ka tänapäeva keeles.

Loomulikult pole toodud loetelu suletud, sest uurimise käigus kerkib kindlasti uusi probleeme (nii lahendatavaid kui ka praegu veel lahendamatuid).

Kirjandus ja selle lühendid

A h t i a, E. V. 1938, Karjalan kielioppi, Suojärvi; A i r i l a, M. 1938, Suomen postpositioiden rektiosta. - Virittaja, 224-226; A r i s t e, P. 1952, Adverbide arene misest läänemere keeltes. - Teaduslikud tood. Pühendatud Tartu Riikliku Ülikooli 150. aastapäevale, Tallinn : 99-124; E r e l t, M. 1977, Ebamaarasustest sõnade liigitamisel. - Keel ja Kirjandus : 525-528; G e n e t z, A. 1870, Kertomus Suojarven pitajaasta ja matkustuksistani siellä v. 1867. - Suomi II 8, Helsinki : 201-275; 1872, Vepsan pohjoiset etu joukot. - Kieletar, 4, Helsinki : 3-32; 5, Helsinki : 3-26; 1880, Tutkimus Venäjän Karjalan kielestä. - Suomi II 14, Helsinki : I-XII, 1-247; 1885, Tutkimus Aunuksen kielestä. - Suomi II 17, Helsinki : I-XI, 1-194; 1891, Suomen partikke-

liimuodot. - Suomi III 4, Helsinki; H a l l a p, V. 1984, Sonaliikide piirimailt. - Keel ja Kirjandus : 30-40; K a r e l s o n, R. 1972, Märkmeid kaassona piirimailt. - ESA 18 : 71-86; KKS I = Karjalan kielen sanakirja I, Helsinki 1968; O i n a s, F. J. 1961, The Development of Some Post-positional Cases in Balto-Finnic Languages, Helsinki (MSFOu 123); P a l m e o s, P. 1962, Karjala Valdai murrak, Tallinn; 1973, Kaassona, Tartu (Eesti keele grammatika II neljas vihik); 1976, Kaassona karjala Dzorza murrakus. - Fennougristica 3, Tartu : 64-84 (TRÜT 643); P a l o l a, H. 1975, Adverbit, postpositiit ja interjektiit 1960-luvun suomen yleiskielessa, Oulu; S u l k a l a, H. /end. H. Palola/1981, Suomen kielen ajan adverbien gemantiikka, Oulu; S t o e b k e, R. 1968, Die Verhältnisswörter in den ostseefinnischen Sprachen, Bloomington (Indiana University Publications. Uralic and Altaic Series 93); V i i t s o, T.-R. 1972, Uurimus künnele ja siiski ka paljudele teistele. - Keel ja Kirjandus : 438-442; 1977, Sõna sõnaliikidest. - Keel ja Kirjandus : 529-535; V i k s, Ü. 1977, Sonaliik kui niisugune. - Keel ja Kirjandus : 521-525; V i l l u p, A. 1953, Viisiadverb ja selle arenemine eesti keeles. Dissertatsioon filoloogiateaduste kandidaadi teadusliku kraadi taotlemiseks, Tartu (kasikiri); 1969, Adverb eesti keeles, Tallinn; V i r t a r a n t a, P. 1962, Über die Partikeln auf li in den ostseefi. Sprachen. - Commentationes fennougricae in honorem Paavo Ravila, Helsinki (MSFOu 125);

А н и с и м о в Н.А. 1939, Карельской килен грамматика, Петрозаводск; Б а р а н ц е в А. П. 1967, Карельская письменность. - Прибалтийско-финское языкознание, Ленинград : 89-104; Б е л я к о в А.А. 1949, Фонетика карельского диалекта с Толмачи. - Советское финно-угроведение У, Петрозаводск; Б е л я к о в А.А. 1954, Морфологическая система собственно-карельского диалекта (калининское наречие). - Труды Карело-финского филиала Академии наук СССР I. Серия лингвистическая, Петрозаводск : 68-97; Б у б р и х Д.В. 1937, Грамматика карельского языка, Петрозаводск; Д у б р о в и н а З. М. 1952, Последоги и предлоги в современном финском литературном языке. АКД, Ленинград; М а й т и н с к а я К. Е. 1982, Службные слова в финно-угорских языках, Москва; М а к а р о в Г. Н. 1963, Образцы карельской речи, Москва-Ленинград; 1966, Карельский язык. - Языки народов СССР III, Москва : 61-80; Р я г о в В. Д. 1977, Тихвинский говор карельского языка, Ленинград; Т р о щ е в а М. П. 1969, Наречия в современных мордовских языках. КД, Саранск (kasikiri).

Т. К у к к
(Тарту)

К ВОПРОСУ ИЗУЧЕНИЯ НАРЕЧИЙ, ПРЕДЛОГОВ И ПОСЛЕЛОГОВ
КАРЕЛЬСКОГО ЯЗЫКА

Р е з ю м е

В статье дается обзор изучения наречий, предлогов и послелогов в карельских грамматиках, а также в некоторых специальных исследованиях. Кроме того говорится об изученности тех же категорий в других прибалтийско-финских языках. Выясняется, что многие авторы указывали на некоторую общность наречий, предлогов и послелогов, но при этом часто смешивали их морфологические и синтаксические свойства. До конкретного анализа связей между наречиями, с одной стороны, и предлогами и послелогами, с другой стороны, они, однако, не дошли. Исходя из этого в статье поставлены задачи для дальнейшей работы в данной области.